

Genel İSG Uzmanlığı Eğitimi
Haziran, 2022

DÜNYADA VE KKTC'DE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Durum, Gelişmeler, Mevzuat

AZİZ GÜRPINAR
YDÜ

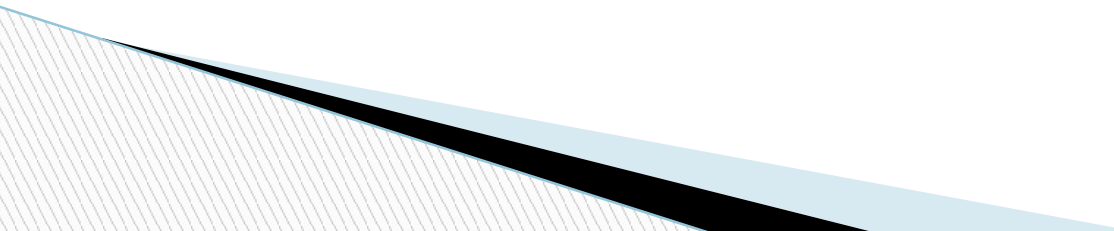
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDEN NE ANLIYORUZ?

En genel anlamıyla iş sağlığı ve güvenliği, işyerlerinde sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı yaratmak amacıyla yapılan tüm koruyucu faaliyetlerdir. Bu faaliyetler çok yönlü ve çok kapsamlı çalışmalar olup, planlı ve sistemli bir şekilde ve bilimsel temelde yürütülmelidir. Bu faaliyetlerin temel amacı çalışanların sağlık ve güvenliğini korumak ve işyerindeki iş kazası ve meslek hastalıkları risklerini minimum seviyeye indirmektir.

▣ İSG ÇALIŞMALARININ ÖNEMİ

İş sağlığı ve güvenliğinin, hem işyerleri açısından hem de ülke geneli açısından önemi çok büyüktür. Bu çalışmaların birincil amacı insanı korumak olduğuna göre ve insan hayatının korunmasının hiçbir maddi değerle ölçülemeyecek kadar kutsal olduğu düşünüldüğünde, bu çalışmaların ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılır. Bunun yanısıra iş kazaları meydana geldiğinde yaşanacak iş gücü kayıpları, bina, makina ve teçhizatta yaşanacak hasarlar, tedavi masrafları da önemli maddi kayıplar olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca güvenli ve sağlıklı bir ortamda çalışan işçilerin verimlilikleri de daha yüksek olur. Bütün bunların yanısıra, sık sık iş kazaları ile anılmak bir işletme için ciddi bir imaj ve prestij kaybı demektir. Bu bakımdan işletmeler iş sağlığı ve güvenliği konusuna gereken önemi vermeli ve işyerinde iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemini oluşturmalıdırlar.

İSG FAALİYETLERİNİN KAPSAMI

- ❑ RİSK DEĞERLENDİRMESİ
  - ❑ KORUYUCU TEKNİK ÖNLEMLER
  - ❑ KORUYUCU SAĞLIK MUAYENELERİ
  - ❑ EĞİTİM VE BİLİNÇLENDİRME
  - ❑ ÇALIŞANLARIN KATILIMI
  - ❑ PROFESYONEL HİZMET
  - ❑ YÖNETİM VE ORGANİZASYON
  - ❑ TOPLUMSAL FARKINDALIK
-

**KKTC İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nda(35/2008)
iş sağlığı ve güvenliği Őyle tanımlanmıştır:**

“İŐ Sağlığı ve Güvenliği”, alıŐanları mesleki risklerden korumak veya bu riskleri en aza indirmek amacıyla işyerinde veya işte yürütülen faaliyetlerin tüm aŐamalarında planlanan ve uygulanan, çalışanların çalışma kapasiteleri, yaŐamları ve sağlıklarını korumak amacıyla alınmıŐ tüm koruyucu önlemleri anlatır.

ILO istatistiklerine göre dünyada her yıl **340000** kişi iş kazaları nedeniyle, **2 milyon kişi** ise meslek hastalığı nedeniyle ölmektedir.

KKTC’de ise her yıl 250-300 civarında iş kazası meydana gelmekte ve bu kazalarda 6 ile 10 arasında kişi ölmektedir.

*****

**ÖNLEMEK ÖDEMEKTEN DAHA UCUZ
VE DAHA İNSANCILDIR**

*****

İSG FAALİYETLERİ ÇOK DİSİPLİNLİDİR

Mühendislik

Sağlık-tıp

Sosyal bilimler

İSG Faaliyetleri birçok bilim dalını ilgilendirir

- Tıp
- Mühendislik
- Kimya
- Toksikoloji
- Psikoloji
- Fizyoloji
- Sosyoloji
- Epidemiyoloji
- Ekonomi

İSG KISA TARİHÇESİ

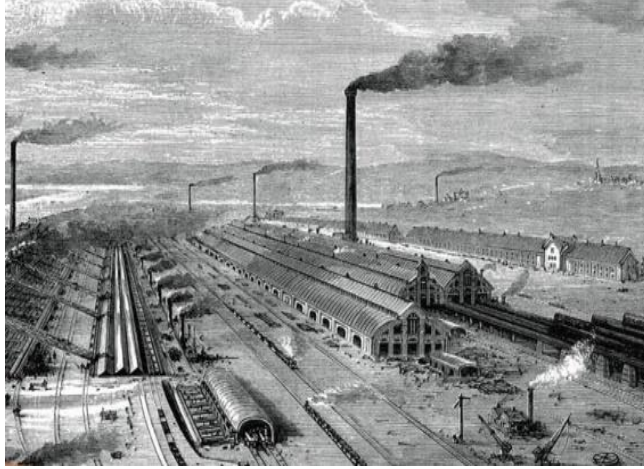

Bernardino Ramazzini
(1633-1714)

NE İŞ YAPIYORSUN?

İSG KISA TARİHÇESİ

Sanayi Devrimi 19. yüzyıl

İSG KISA TARİHÇESİ

BU ALANDAKİ ULUSLARARASI KURULUŞLAR

□ ILO 1919

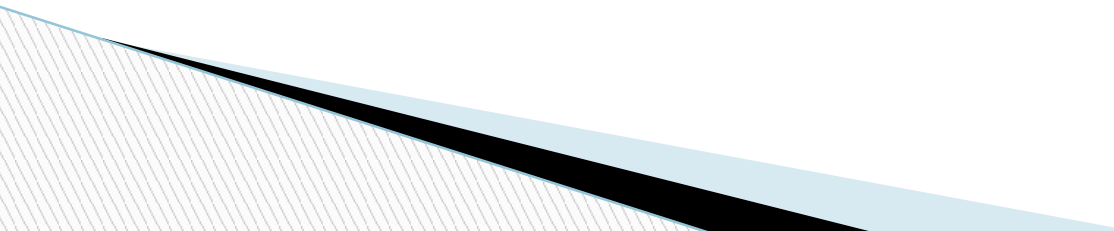
□ WHO 1948

□ AB 1957,1992
(EU-OSHA)

İSG ALANINDA ULUSAL DÜZEYDEKİ KURULUŞLAR

- NIOSH (ABD)
(National Institute For Occupational Safety and Health)
  - OSHA (ABD)
(Occupational Safety and Health Administration)
  - HSE (İngiltere)
(Health and Safety Executive)
  - ÇASGEM-İSGÜM (Türkiye)
-

İSG ALANINDA YAKLAŞIM FARKLILIKLARI

▣ KLASİK YAKLAŞIM

İSG alanındaki klasik yaklaşım, İSG olgusunu işletmenin dışında, dışsal bir olgu olarak algılar. İşletme dışından bir otoritenin denetiminden ibaret olan, sürekliliği olmayan ve denetimden denetime hatırlanan bir faaliyet olarak düşünülür.

▣ MODERN YAKLAŞIM

1970'li yıllardan itibaren hakim olan modern anlayışa göre, iş sağlığı ve güvenliği işletmenin içsel bir olgusu, üretimin ayrılmaz bir parçasıdır. Yeni anlayışın en temel özelliği işverenin sürece doğrudan dahil olması, tüm çalışanların sürece katılımının sağlanması, profesyonel hizmet alınması ve işyerinde bir İSG yönetim sistemi oluşturulmasıdır.

Günümüzde artık iş sağlığı ve güvenliği toplumların gelişmişlik seviyesinin bir ölçüsü olarak kabul edilmekte ve modern işletme kültüründe, iş sağlığı ve güvenliği unsuru, ekonomik faaliyetin kopmaz bir parçası olarak algılanmaktadır.

***Tarihten Bir Not ***

Çalışma ilişkileri alanında ilk yasal düzenleme:

Dokuma sanayisinde çalışan çocukların günlük çalışma süresi 12 saatle sınırlandırılıyor.

Yer: İngiltere

Yıl: 1802

ULUSLARARASI STANDARDLAR

- ISO 9001
Kalite Yönetim Sistemi
- **OHSAS 18001**
İSG Yönetim Sistemi
- ISO 14001
Çevre Yönetim Sistemi
- **ISO 45001**
İş Sağlığı ve Güvenliği Uluslararası Standardı

SÜREKLİ İYİLEŞTİRME DÖNGÜSÜ

- **P**lanla
  - **U**ygula
  - **K**ontrol Et
  - **Ö**nlem Al
-

İSG Alanındaki Bazı ILO Sözleşmeleri:

Makinalarda Gerekli Koruma Tertibatının
Kullanılmasına Dair Sözleşme (No:119)

Asgari Yaş Sözleşmesi(No:130)

Azami Yük Sözleşmesi(No:127)

İSG Alanındaki Bazı AB Direktifleri:

Çalışanların Sağlık ve Güvenliklerinin Korunmasına
Dair Çerçeve Direktif (89/391/EEC)

İşyerlerinde Asgari Sağlık ve Güvenlik Kurallarına
Dair Direktif (89/654/EEC)

İş Ekipmanlarının Kullanımında Asgari Sağlık ve
Güvenlik Kurallarına Dair Direktif(89/655/EEC)

Kişisel Koruyucu Donanımın Kullanılmasına Dair
Direktif (89/656/EEC)

KIBRISTA DURUM

İSG MEVZUATININ GELİŞİMİ

Maden ve Taő Ocakları Düzenleme
Yasası (Fasıl 270. 1953)

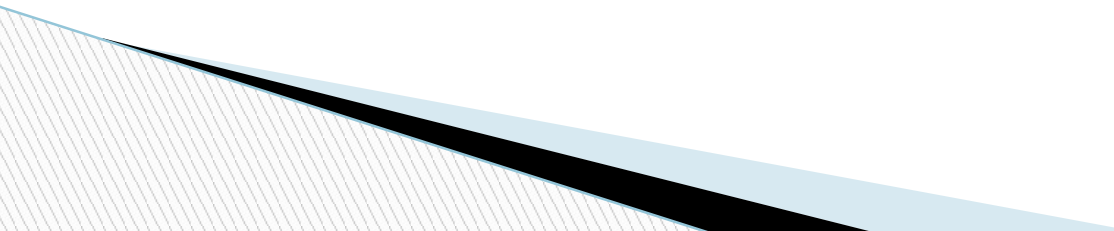
Fabrikalar Yasası (Fasıl 104. 1956)

KIBRISTA DURUM İSG MEVZUATININ GELİŞİMİ

- İş Yasası (22/1992)
- İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası (35/2008)

İSG Yasası ile Gelen Yenilikler

- İSG Faaliyetlerinin İçselleştirilmesi
  - İSG Profesyonelleri
  - Risk Değerlendirmesi
  - Çalışanların eğitimi ve bilgilendirilmesi
  - Çalışanların katılımı
  - İSG Yönetim ve Organizasyonu
-

İSG Uzmanının Görev ve Sorumlulukları

- Danışmanlık/Rehberlik
- Risk değerlendirme raporları
- Eğitim faaliyetleri
- İSG Kurulları

İŞ YASASI Altında Çıkarılan Tüzükler

- Basınçlı Kaplar (Denetim) Tüzüğü 1992
- Kaldırma Cihazları ve Aksamları(Denetim) Tüzüğü) 1992
- Asansörler (Denetim) Tüzüğü 1993
- İnşaatlarda İş Sağlığı ve Güvenliği Tüzüğü 1998 *(Yeni Tüzükle yürürlükten kaldırıldı)

İSG YASASI Altında Çıkarılan Tüzükler

- ❑ İşyerlerinde Asgari Sağlık ve Güvenlik Koşulları Tüzüğü 2009
- ❑ Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanımı Tüzüğü 2009
- ❑ Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Tüzüğü 2009
- ❑ Çalışanların Maruz Kaldıkları Gürültüye Karşı Asgari Sağlık ve Güvenlik Koşulları Tüzüğü 2009
- ❑ Çalışanlar Tarafından Kullanılan İş Ekipmanlarının Asgari Sağlık ve Güvenlik Koşulları Tüzüğü 2009
- ❑ Yüklerin Elle Taşınması Tüzüğü 2009

İSG YASASI Altında Çıkarılan Tüzükler

- Risk Değerlendirmesinin Esasları Tüzüğü 2010**
2019 (Yeni Tüzük yapıldı)
- İSG Hizmeti Veren Kişilerin Sertifikalandırılması ve Kuruluşların Yetkilendirilmesi Tüzüğü 2010**2019
(Yeni Tüzük yapıldı)
- Patlayıcı Ortamda Çalışanların Sağlık Güvenlik Koşulları Tüzüğü 2013 (Yür.Gir. 01.01.2014)
- Hamile, Yeni Doğum Yapmış veya Emziren Çalışanların Sağlık ve Güvenliklerinin Korunması Tüzüğü 2015 (Yür.Gir. 01.01.2016)
- İnşaat İşlerinde İSG Tüzüğü 2019
- İşin Tamamen veya Kısmen Durdurulmasına İlişkin Hususlar Tüzüğü 2020

İSG Hizmeti Veren Kişilerin Sertifikalandırılması Tüzüğü

Yeni Getirilen Düzenlemeler

- Eğitimler ÇSGB tarafından yetkilendirilen Eğitim Kurumları tarafından verilecek
- Uzmanlık sınavları Bakanlık tarafından yılda bir kez düzenlenecek
- İSG Uzmanlık sertifikası 2 tür olacak
  1. Genel: İnşaat hariç diğer tüm faaliyet alanlarında geçerli olacak
  2. İnşaat: İnşaat dahil tüm faaliyet alanlarında geçerli olacak.

Eđitimlere Müracaat Koşulları

- Genel İSG Uzmanlığı eğitimine katılım için, tıp, mühendislik, mimarlık, eczacılık, hemşirelik, veterinerlik, fizik, kimya, biyoloji, matematik, istatistik, havacılık, denizcilik veya iş sağlığı ve güvenliği alanında lisans diploması gerekir.
- İnşaat İSG Uzmanlığı eğitimine katılım için, inşaat mühendisliği, mimarlık veya İSG lisans diploması gerekir.

İSG Hizmeti Veren Kişilerin Sertifikalandırılması Tüzüğü Yeni Getirilen Düzenlemeler

Tüzükte 4 tür eğitim tanımlanmıştır

1. Temel İSG Eğitimi 40 saat
2. Genel İSG Uzmanlığı Eğitimi 200 saat
3. İnşaat İSG Uzmanlığı Eğitimi 36 saat (200 Saate ek)
4. Sertifika Yenileme Eğitimi 12/16 saat

- Eğitimlerin kapsamı ve müfredat Tüzükte düzenlenmiştir
- Eğitimcilerin nitelikleri Tüzükte düzenlenmiştir.
- Uzmanlık Sertifikasının geçerlilik süresi 3 yıl olarak belirlenmiştir.

Risk Deęerlendirilmesinin Esasları Tüzüğü

Yeni getirilen Düzenlemeler

- İSG uzmanı tarafından işyeri ziyareti (Ayda en az bir defa. İnşaatlarda, inşaatın m² büyüklüğüne bağlı olarak daha sık işyeri ziyareti olacak.4000 m²den büyük inşaatlarda tam zamanlı İSG uzmanı)
- Sağlık ve güvenlik dosyası
- İSG ile ilgili tüm hususların Bakanlığa elektronik ortamda bildirilmesi (İşverenin yükümlülüğü)
- Yasal uyum tablosu (yılda en az bir defa)
- Eylem Planı
- Risk değerlendirmesi (her yıl yapılmalıdır)

Risk Değerlendirmesinin Esasları Tüzüğü

Yeni getirilen Düzenlemeler

- Yazılı Sözleşme (işveren ile İSG uzmanı arasında)
- Daire'ye Bildirim Zorunluluęu
(Raporda belirtilen önlemlerin alınmaması halinde)
- Bildirimin yapılmaması halinde uzmanlık sertifikası Dairece geri alınır.
- Mevcut raporlar üç ay içinde Tüzüęe uygun hale getirilmelidir.

İşin Kısmen veya Tamamen Durdurulmasına İlişkin Hususlar Tüzüğü

- Uzun kayıplı veya ölümlü sonuçlanan iş kazası,
- Mevcut ve olası ciddi tehlike,
- Maden ve inşaat işleri ile tehlikeli kimyasalların kullanıldığı işyerlerinde risk değerlendirmesi yapılmaması,
- İnşaatın etrafının kapatılmaması, hallerinde uygulanır.
- Daire'den onay alınmadan, faaliyet yeniden başlatılamaz.
- Kapatma, Kaymakamlık, Belediye ve PGM'ye bildirilir.
- Faaliyetin durduğu sürede işçilerin ücreti işveren tarafından tam olarak ödenir.

YETKİLİ OTORİTE

Temel Otorite

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
(Çalışma Dairesi)

İşbirliği Yapılan Kurumlar

- Sağlık Bakanlığı
(Temel Sağlık Hizmetleri Dairesi)
- Jeoloji ve Maden Dairesi
- Planlama ve İnşaat Dairesi
- Belediyeler

SİVİL TOPLUM PAYDAŞLARI

- Kıbrıs Türk Tabipleri Birliđi
- Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliđi
- Kıbrıs Türk Sanayi Odası
- Kıbrıs Türk Ticaret Odası
- Kıbrıs Türk İnşaat Müteahhitleri Birliđi
- Kıbrıs Türk İnşaat Taşeronları Birliđi
- Kıbrıs Türk Esnaf ve Zanaatkarlar Odası
- Sendikalar
- İSG Uzmanları Birliđi

TEŞEKKÜRLER